

SPIS TREŚCI

Rozdział 1. „Solidarność” województwa opolskiego w warunkach stanu wojennego i w okresie jego zawieszenia (13 grudnia 1981-22 lipca 1983)	9
1. Przygotowania do stanu wojennego w województwie opolskim	10
2. Wprowadzenie stanu wojennego. „Normalizacja”	44
3. Operacja „Jodła” w województwie opolskim. Internowani	48
3.1. Internowani i ośrodki odosobnienia w województwie opolskim	48
3.2. Aktywność społeczna internowanych. Pomoc z zewnątrz	82
3.3. Internowani i Służba Więzienna	89
3.4. Internowani jako obiekt działalności operacyjnej SB. Próby politycznej indoktrynacji internowanych	90
3.5. Internowani bez udziału opolskiej SB	105
4. Akcja „Klon”	108
5. Mieszkańcy województwa opolskiego w „wojskowych obozach internowania”	134
6. Polityczna weryfikacja kadr i szykany w dziedzinie społeczno-zawodowej	136
6.1. Weryfikacja polityczna pracowników administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, służb porządkowych, organów ścigania i więziennictwa	136
6.2. Weryfikacja polityczna opolskich środowisk dziennikarskich	139
6.3. Weryfikacja polityczna kadr nauczycielskich	141
6.4. Weryfikacja polityczna nauczycieli akademickich	142
6.5. Zwolnienia z pracy i inne szykany na płaszczyźnie zawodowej (przykłady)	145
7. Sytuacja wewnętrzna w PZPR - czystki personalne i akty protestu	146
8. Próby stworzenia szerszego zaplecza społecznego dla władz komunistycznych. OKON i PRON	160
9. Środowiska związkowo-opozycyjne wobec stanu wojennego - pierwsze reakcje	164
10. Opór społeczny i działania represyjne władz komunistycznych	170
11. Tajemniczy zgon Bogusława Podboraczyńskiego	236
12. „Solidarność” i nowe związki zawodowe	237
13. „Solidarność” i samorząd pracowniczy	241
14. Co dalej? Spory o strategię i taktykę w środowiskach związkowo-opozycyjnych	243

Rozdział 2. „Solidarność” i środowiska opozycyjne w województwie opolskim w pierwszych latach po zniesieniu stanu wojennego (do października 1986 r.) **247**

1. Zniesienie stanu wojennego. Amnestie z lat 1983-1984 i ich wpływ na sytuację polityczną w regionie 248
2. Opór społeczny i działalność represyjna władz komunistycznych 259
 - 2.1. Burzliwe obchody trzeciej rocznicy porozumień społecznych (1983 r.) 259
 - 2.2. Aresztowanie i proces Zbigniewa Hryciuka i Janusza Kajdzika 264
 - 2.3. Wielkie akcje represyjne w październiku i listopadzie 1983 r. Aresztowanie i proces Zdzisława Bernackiego 277
 - 2.4. Działalność związkowo-opozycyjna w rejonie Nysy i represje ze strony władz komunistycznych 284
 - 2.5. „Solidarność Opolska” i inne inicjatywy wydawniczo-kolportażowe w rejonie Opola i Kędzierzyna-Koźła 286
 - 2.6. Opozycyjna działalność harcerzy z kropkowickiej „Czarnej Trzynastki” 288
 - 2.7. Opór społeczny i represje w opolskim środowisku studenckim 290
 - 2.8. Protesty przeciwko podwyżce cen na przełomie lat 1983 i 1984 292
 - 2.9. Opór społeczny i represje w Zawadzkiem 294
 - 2.10. Działania SB i prokuratury wobec Jerzego Gniewiaka i Karola Smoczkiewicza 295
 - 2.11. Represje wobec Edwarda Jędryszczaka i Aleksandry Palińskiej 299
 - 2.12. Działalność związkowo-opozycyjna w rejonie Kluczborka 300
 - 2.13. Represje w związku ze świętem 1 Maja w 1984 r. 302
 - 2.14. Akcja antywyborcza „Solidarności” w latach 1984-1985 oraz związane z tym działania represyjne władz komunistycznych 306
 - 2.15. Opolskie wydanie *Piłsudczyków* i „Biuletyn Opolski” 313
 - 2.16. Podziemna „Solidarność” w Ozimku 315
 - 2.17. Aresztowanie i proces Henryka Feliksa i Stanisława Saucia 317
 - 2.18. Akcje ulotkowe w opolskich szkołach w 1985 r. i sprawa krypt. „Cudaki” 318
 - 2.19. Śledztwo przeciwko Maciejowi Nowickiemu 320
 - 2.20. Aresztowanie Andrzeja Kwiatkowskiego 321
 - 2.21. Działalność związkowo-opozycyjna w Głuchołazach i sprawa krypt. „Kasa” 322
 - 2.22. Samodzielne inicjatywy opozycyjne w Prudniku 328
 - 2.23. Piotr Jankowski i sprawa krypt. „Mazowsze” 331
 - 2.24. Represje wobec Tomasza Bytnara 332
 - 2.25. Sprawy krypt. „Zbawiciel” i „Księgarnia”. Jan Całka i jego współpracownicy 332
 - 2.26. Represje wobec Anny Ambrożewicz i działania werbunkowe SB w opolskim środowisku związkowo-opozycyjnym 334
 - 2.27. Opór społeczny i działania SB na ziemi głubczyckiej 335
 - 2.28. Sprawa krypt. „Odwet”. Współpraca SB i sowieckiego kontrwywiadu wojskowego 339
3. Emigracja polityczna 342

Rozdział 3. Rozwój działalności opozycyjnej w ostatnich latach PRL, odbudowa miejscowych struktur „Solidarności” i przełom polityczny 1989 r. **347**

1. Polityka wewnętrzna władz PRL i sytuacja międzynarodowa w drugiej połowie lat osiemdziesiątych XX w. Amnestia z 1986 r. i akcja krypt. „Brzoza”. Początki liberalizacji. Wznowienie jawnej działalności pod szyldem NSZZ „Solidarność” i związane z tym kontrowersje 348

2.	Amnestia z lipca 1986 r. a działania represyjne wobec Janusza Mieczkowskiego i Kazimierza Nawrockiego	357
3.	Tymczasowa Rada Regionalna NSZZ „Solidarność” Śląska Opolskiego	358
4.	Konspiracyjna działalność wydawniczo-kolportażowa pod szyldem „Solidarności”. Represje wobec Ryszarda Siwackiego i Ireny Krzyżanowskiej	364
5.	Represje w Namysłowie i Wołczynie	367
6.	Represje wobec Tadeusza Czyżowicza	368
7.	Komisja ds. Interwencji i Praworządności NSZZ „Solidarność” Śląska Opolskiego	369
8.	„Solidarność” i środowiska opozycyjne wobec referendum społecznego w 1987 r.	370
9.	Nowe inicjatywy opozycyjne w opolskich środowiskach młodzieżowych	374
10.	Sytuacja społeczno-polityczna w 1988 i początkach 1989 r. Śląsk Opolski i akcje strajkowe w kraju. Próby poszerzenia społecznej bazy lokalnego aparatu władzy	387
11.	Komitety organizacyjne NSZZ „Solidarność” na Śląsku Opolskim. Nowe zadania regionalnej Komisji Interwencji i Praworządności NSZZ „Solidarność”	395
12.	Działalność opozycyjna Romana Rączego	404
13.	Okrągły Stół i legalizacja NSZZ „Solidarność”	405
14.	Bogusław Bardon, Jakub Forystek i Komitet Obywatelski Śląska Opolskiego	407
15.	II Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Śląska Opolskiego. Wybór tymczasowych władz regionalnych „Solidarności” i dalszy rozwój organizacyjny związku na Opolszczyźnie	414
16.	Odbudowa opolskich struktur Niezależnego Zrzeszenia Studentów	416
17.	Ruch komitetów obywatelskich i wybory parlamentarne w czerwcu 1989 r.	417
18.	„Solidarność” i środowiska opozycyjne wobec kryzysu gospodarczego i przemian politycznych po 4 czerwca 1989 r.	424
19.	Konflikty personalne i stabilizacja regionalnych struktur organizacyjnych NSZZ „Solidarność”	440
20.	Opozycja niepodległościowa w warunkach przełomu	447
21.	Niezależny ruch harcerski	451
22.	Aktywizacja i organizowanie się niemieckiej mniejszości narodowej na Opolszczyźnie	453
23.	Komunistyczny aparat represji wobec odradzających się struktur NSZZ „Solidarność”, komitetów obywatelskich, NZS i opozycji pozaparlamentarnej	457
Rozdział 4. Kościół katolicki a działalność związkowo-opozycyjna na Opolszczyźnie w latach 1980-1989		489
1.	Kościół i środowiska związkowo-opozycyjne w latach 1980-1981	490
2.	Kościół i środowiska związkowo-opozycyjne po wprowadzeniu stanu wojennego	496
3.	W obliczu męczeńskiej śmierci ks. Jerzego Popiełuszki	520
4.	Walka o obecność religii i symboli religijnych w życiu publicznym	522
5.	Kościół i środowiska związkowo-opozycyjne w ostatnich latach PRL	535
Zakończenie		539

Aneks	545
1. Zarząd Regionu Śląska Opolskiego NSZZ „Solidarność” - skład personalny, 1981 r.	546
2. Międzyzakładowa Komisja Robotnicza NSZZ „Solidarność” Ziemi Brzeskiej – skład personalny, 1981 r.	549
3. Międzyzakładowa Komisja Związkowa NSZZ „Solidarność” Ziemi Kozielskiej – skład personalny Zarządu, 1981 r.	552
4. Międzyzakładowa Komisja Związkowa NSZZ „Solidarność” Ziemi Nyskiej – skład personalny, 1981 r.	553
5. Związkowcy z województwa opolskiego na I Krajowym Zjeździe Delegatów NSZZ „Solidarność” (delegaci)	555
6. Osoby internowane z przyczyn politycznych w okresie stanu wojennego w dokumentacji Służby Bezpieczeństwa województwa opolskiego	558
7. Mieszkańcy województwa opolskiego pozbawieni wolności z przyczyn politycznych z zastosowaniem przepisów prawa karnego (skazani, tymczasowo aresztowani itp.)	568
8. Prasa niezależna na Opolszczyźnie w latach 1980-1990	587
Wykaz wykorzystanych źródeł i literatury	599
Wykaz skrótów	637
Indeks nazwisk	643
Indeks nazw miejscowych	667
Fotokopie i dokumenty	671